

Pestprotocol

RKBS St. Theresia

RKBS St. Theresia
Kerkweg 4
7741 PJ Steenwijksmoer
Tel. 0524 524910
theresia@catent.nl

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
1. Pesten op school – hoe gaan wij hier mee om?	3
1.1. Gerichte maatregelen: Aanpakken van pesten	3
1.2. Oplossen van ruzies, conflicten en plagen	3
1.3. Steungroepaanpak en herstelaanpak.....	3
1.4. veiligheidsregels	4
1.5. Algemene houdingsaspecten	4
1.6. Samenvattend stappenplan voor gerichte maatregelen.....	5
2. Screening	6
2.1. Screening: Is er sprake van pesten?	6
3. Individueel gesprek met gepeste leerling (stap 1)	7
3.1. Houding tijdens het gesprek.....	7
3.2. Uitleg steungroepaanpak	7
3.3. Samenstelling steungroep	7
4. Steungroepbijeenkomst (stap 2)	10
4.1. Gesprek in de klas optioneel	11
5. Evaluatiegesprek met de gepeste leerling (stap 3)	13
6. Evaluatiegesprek met de steungroep (stap 4)	15
7. Herstelaanpak: Individuele gesprekken met leerlingen die blijven pesten (extra stap) ..	17
7.1. Herstelaanpakvragen	18
BIJLAGEN	
Bijlage 1: Stappenplan voor gerichte maatregelen	19
Bijlage 2: Screeningsformulier	20
Formulier 1: Individueel gesprek met de gepeste leerling	21
Formulier 2: Steungroepbijeenkomst	24
Formulier 3: Evaluatiegesprek met de gepeste leerling	26
Formulier 4: Evaluatiegesprek met de steungroep	27
Extra formulier: zie bladzijde 28	28
Samenvatting	29
Ondertekening van het pestprotocol	30

Inleiding

Pesten komt helaas op iedere school voor. Het is een algemeen maatschappelijk probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

“Alle leerlingen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen leerlingen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen wij alle leerlingen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Directie, leerkrachten en ouders/verzorgers uit de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

1. Pesten op school - hoe gaan wij hier mee om?

1.1. Gerichte maatregelen: Aanpakken van pesten

In eerste instantie steken wij als school in op preventie. Wij spreken van pesten als het negatieve gedrag naar een ander doelbewust is, langere tijd aanhoudt en er sprake is van machtsongelijkheid. Lang niet alles is dus pesten. Uit wetenschappelijke literatuur over pesten blijkt dat je moet uitgaan van het verantwoordelijkheidsgevoel van de groep om pesten te voorkomen. Een sterke, sociaal en veilige groep voorkomt pesten. In zo'n groep spreken leerlingen elkaar op een positieve manier aan op hun gedrag. Om dit te bewerkstelligen werken wij op school met KiVa, een structureel, goed doordacht programma. KiVa is een methode die preventief werkt. Veel gedragsproblemen zijn door het aanbieden van goed onderwijs te voorkomen. Preventie is daarbij het sleutelwoord. Onderzoek bevestigt dat preventie vele malen effectiever is dan achteraf (curatief) repareren.

1.2. Oplossen van ruzies, conflicten en plagen

Als er toch signalen van pesten binnenkomen kunnen die op twee manieren worden geduid.

Allereerst kan blijken dat signalen van vervelend gedrag niet als pesten kunnen worden gezien. Dat wil zeggen dat het niet herhaaldelijk plaatsvindt en dat er geen machtsongelijkheid tussen leerlingen is. In dat geval is er vaak sprake van ruzie, een conflict of plagen dat voor de geplaagde heel vervelend was. Als blijkt dat de signalen niet als pesten geduid kunnen worden, helpt de medewerker van de school of de leerkracht de leerlingen om tot een oplossing te komen. Daarbij kijken ze samen hoe ze vervelend gedrag in de toekomst kunnen voorkomen. Daarbij is het ook mogelijk om met de groep (leerlingen plus leerkracht) het voorval te bespreken, en te kijken hoe de groep elkaar kan helpen om ervoor te zorgen dat vervelende situaties niet weer gebeuren.

Als het vervelende gedrag steeds maar weer opnieuw voorkomt, het gedrag negatieve gevolgen heeft voor het slachtoffer en er een machtsverschil is tussen leerlingen, dan is er wel sprake van pesten. Ook in dat geval kan een medewerker van de school of de leerkracht proberen om samen met de leerlingen tot een oplossing te komen. Dit is echter niet altijd mogelijk. In de meeste gevallen van pesten is de situatie al langdurig aan de gang, en zal al eerder geprobeerd zijn om het negatieve gedrag te veranderen. Bij zulke (ernstige) pestgevallen die niet meer in de klas kunnen worden opgelost omdat de veiligheid in de groep niet is gegarandeerd, wordt de oplossing onder begeleiding van de leerkracht in een kleine groep besproken.

1.3. Steungroepaanpak en herstelaanpak

In dit protocol worden twee gerichte aanpakken besproken die gehandhaafd kunnen worden als er sprake is van pesten dat niet in de groep kan worden opgelost: de steungroepaanpak en de herstelaanpak.

Bij de **steungroepaanpak** wordt geprobeerd het stoppen van pesten tot een gezamenlijke zorg te maken. Er wordt een steungroep opgericht die gaat proberen de situatie van het gepeste kind te veranderen. De verantwoordelijkheid voor het oplossen van pesten wordt aan de leerlingen in de steungroep gegeven. De steungroepaanpak is een groepsaanpak, en wordt verderop in dit protocol uitgebreid beschreven.

Als de steungroep niet goed werkt en het pesten toch doorgaat door een aantal leerlingen, dan kan de **herstelaanpak** worden toegepast. In de individuele herstelaanpak wordt een deel van de verantwoordelijkheid teruggenomen. Dit wordt gedaan door leerlingen die doorgaan met pesten een herstelplan te laten schrijven, samen met de leerkracht die het begeleiden van het proces op zich heeft genomen.

1.4. Veiligheidsregels

Wij hanteren een aantal vaste regels in school die gebaseerd zijn op de regels van de methodiek KiVa. Deze regels kunnen een belangrijk hulpmiddel zijn bij het voeren van gesprekken. Deze regels worden in de lessen aangeboden, maar worden elk jaar in een ander jasje gestoken. Als de regels zijn behandeld in de klas, kunnen de leerlingen worden gewezen op de regels die ze hebben afgesproken tijdens de les. Zij worden visueel gemaakt in de klas en andere schoolgebieden waardoor de leerlingen steeds geattendeerd worden op het geleerde en er eventueel door een leerkracht of medeleerling op gewezen kan worden. Hieronder een overzicht van de regels:

1. We doen aardig tegen elkaar en behandelen anderen met respect;
2. We zorgen ervoor dat iedereen zich prettig voelt en met plezier naar school gaat;
3. We maken er samen een fijne groep van;
4. We praten met elkaar (en gebruiken daarbij ik-taal);
5. We willen pesten voorkomen en daarom kijken we goed naar ons eigen gedrag;
6. We zijn ons er bewust van dat pesten heel lang zeer kan doen;
7. We helpen met ons allen, wanneer kinderen toch gepest blijken te worden;
8. We blijven ons houden aan deze regels.

1.5. Algemene houdingsaspecten

Bij gesprekken met leerlingen is een goede houding het allerbelangrijkste. Het is belangrijk dat een positieve houding wordt aangenomen, waarin leerlingen niet worden beschadigd en veroordeeld, maar waarin de blik op de toekomst wordt gericht. Leerlingen moeten de kans krijgen om hun gedrag zo aan te passen dat de situatie voor iedereen plezierig wordt. Bij de stappen in het aanpakken van pesten wordt regelmatig gewezen op houdingsaspecten. Hieronder noemen we alvast enkele algemene houdingsaspecten:

- Heb een *positieve houding*, waarbij je positieve verwachtingen uitspreekt. Bijvoorbeeld: "Ik denk dat jou dat goed gaat lukken"; "Ik vind het echt knap van je dat je dat gaat uitproberen"; "Wat heb je dat goed bedacht!"
- *Bied veiligheid* met een ontspannen sfeer en wees open over bedoelingen van een gesprek. Bijvoorbeeld: "Samen bedenken wij hoe..."; "Met jou meedenken over..."
- *Accepteer* de leerling als persoon, maar laat merken dat bepaald gedrag niet geaccepteerd wordt.
- Laat leerlingen '*ik-taal*' gebruiken. Daarmee kun je een moeilijke boodschap makkelijker brengen en toon je eerder respect.
- *Toon begrip en benoem gevoelens*: "Dat lijkt me heel rot voor je"; "Wat zul je je vervelend voelen daarover"; "Ik zie aan je dat je dit moeilijk vindt. Klopt dat?"
- *Vraag zoveel mogelijk door naar concreet gedrag*: "Wat kun je doen..."; "Hoe ga je dat dan doen?". Sturend/ coachend.

- Accepteer dat veel leerlingen zich niet altijd bewust zijn van hun gedrag. Je kunt ze helpen om inzicht te krijgen in hun gedrag. “Zal ik je een seintje geven als je niet op tijd stopt?”; “Hoe zou je daarop kunnen letten?”; “Hoe kan ik je helpen op je gedrag te letten?”
- Veranderingen kosten tijd ... en ook veel moeite. Vaste gedragspatronen leveren leerlingen iets op (bijvoorbeeld status, aanzien). Stel jezelf daarom de vraag wat een gedragsverandering oplevert voor een leerling? Zorg ervoor dat een gedragsverandering voldoende oplevert, zoals gezelligheid, een fijnere sfeer, meer leuke activiteiten of meer vrijheid en eigen verantwoordelijkheid.

1.6. Samenvattend stappenplan voor gerichte maatregelen

Hieronder vindt u een samenvattend stappenplan voor gerichte maatregelen omtrent pesten. Voor een ***schematische weergave*** van dit stappenplan verwijzen we u naar bijlage 1.

1. Bij signalen van pesten wordt er goed gekeken of er inderdaad sprake is van pesten. Daarom wordt een screeningsformulier (zie hoofdstuk 2 -> ‘screening’) ingevuld door een medewerker van de school die als eerste op de hoogte is gesteld van het pesten. Zo mogelijk de leerkracht.
2. **Uitkomst 1**: Als blijkt dat de signalen niet als pesten geduid kunnen worden, helpt de leerkracht de leerlingen om tot een oplossing te komen. Daarbij kijken ze samen hoe ze vervelend gedrag in de toekomst kunnen voorkomen. Dit kan ook worden besproken in de groep.
3. **Uitkomst 2**: Als er sprake is van pesten, wordt de situatie aan de leerkracht gemeld en stap 1 t/m 4 gevolgd.
4. **Stap 1**: De door de leerling gekozen leerkracht voert een individueel gesprek met de gepeste leerling om een beeld te krijgen van wat er is gebeurd, hoe lang het pesten al voortduurt en wie er bij zijn betrokken. Daarnaast wordt door de leerkracht gekeken welke leerlingen het gepeste kind zouden kunnen helpen of steunen. Met deze informatie wordt een steungroep geformeerd.
5. **Stap 2**: Vervolgens voert de betrokken leerkracht een gesprek met de steungroep die bij elkaar wordt geroepen om de gepeste leerling te gaan helpen. De verantwoordelijkheid voor het oplossen van pesten wordt aan de leerlingen in de steungroep gegeven. De bedoeling is om empathie op te wekken en leerlingen met concrete oplossingen te laten komen om de situatie (zonder de gepeste leerling) te verbeteren.
6. **Stap 3 en 4**: De week na de steungroep bijeenkomst wordt afzonderlijk met de gepeste leerling (stap 3) en de steungroep (stap 4) geëvalueerd. Is de situatie verbeterd? In de meeste gevallen is het pesten gestopt.
7. **Extra stap**: Als de situatie niet is verbeterd, kan een tweede ronde gesprekken met de steungroep worden gevoerd. Daarnaast kan er ook gekozen worden om een andere steungroep samen te stellen. Ook kan een herstelaanpak gebruikt worden, waarbij de leerkracht een deel van de verantwoordelijkheid terugneemt en samen met de pesters een plan van aanpak gaat maken om het pesten te laten stoppen.

Meer informatie over bovengenoemde stappen is terug te vinden in hoofdstuk 3 t/m 7.

2. Screening

2.1. Screening: Is er sprake van pesten?

Als er signalen van pesten worden gemeld, moet er een screening plaatsvinden om na te gaan of er inderdaad sprake is van pesten. Hiervoor wordt **het screeningsformulier** (zie bijlage 2) ingevuld.

Er wordt daarbij uitgegaan van de volgende definities van pesten:

1. Pesten is vervelend gedrag dat steeds maar weer opnieuw (herhaaldelijk) voorkomt;
2. Bij pesten is er sprake van machtsongelijkheid tussen de pester en het slachtoffer; het slachtoffer kan zich meestal niet verdedigen;
3. Pesten heeft negatieve gevolgen voor het welzijn van het slachtoffer.

Let er op dat pesten op verschillende manieren kan gebeuren:

- **Verbaal:** door iemand uit te schelden, belachelijk te maken, te beledigen, te bedreigen, of iemand te dwingen iets tegen de eigen zin te doen;
- **Fysiek en materieel:** door iemand te slaan, schoppen, duwen of geld of spullen af te pakken of kapot te maken;
- **Relationeel:** door iemand buiten te sluiten, te negeren, of leugens of roddels over anderen te verspreiden;
- **Digitaal:** door gemene of beledigende berichten, telefoontjes of afbeeldingen via het mobieltje of de computer te versturen;
- **Discriminatie:** door scheldwoorden, opmerkingen of gebaren te maken die betrekking hebben op ras, huidskleur, religie of seksuele oriëntatie.

De manier waarop gepest wordt, is niet doorslaggevend voor de beslissing om te bepalen of vervelend gedrag pesten is. Het gaat erom dat er sprake is van stelselmatige benadeling van hetzelfde kind dat zich moeilijk kan verdedigen. Dit heeft tot gevolg dat het kind psychisch en/of fysiek lijdt onder deze gebeurtenissen.

➔ Als er sprake is van pesten wordt dit doorgegeven aan de leerkracht.

Als het vermoedelijke pestgeval niet herhaaldelijk gebeurt en een of twee keer heeft plaatsgevonden, is er in feite geen sprake van pesten. In deze situatie voert de leerkracht een gesprek met de leerlingen die aan de vervelende situatie hebben deelgenomen. De leerkracht zoekt dan samen met de leerlingen naar een oplossing voor het vertoonde gedrag. Degene die de signalen heeft gemeld wordt aangemoedigd het onmiddellijk te melden als het vervelende gedrag zich weer voordoet.

Soms zeggen slachtoffers zelf dat zij zich niets van het pesten aantrekken. Dit mag het aanpakken van pesten niet verhinderen. Niet alleen leerlingen en leerkrachten, maar ook ouders/verzorgers kunnen signalen van pesten melden bij de leerkracht. Als ouders/verzorgers, leerlingen en/of leerkrachten gemerkt hebben dat een kind wordt gepest, dan is het de bedoeling dat de leerkracht dit verder gaat uitzoeken.

3. Individueel gesprek met gepeste leerling (stap 1)

In eerste instantie wordt de leerkracht geïnformeerd en gevraagd een gesprek aan te gaan met de leerling die zich gepest voelt of die wordt gepest. Wanneer een leerling zich niet prettig voelt in een gesprek met zijn/haar leerkracht, wordt een andere leerkracht gevraagd het gesprek te voeren. Iedere pestsituatie die niet door de leerkracht kan worden opgelost, wordt dus behandeld door of met een medeleerkracht.

Dit gesprek heeft enkele doelstellingen:

- Een duidelijk beeld krijgen van wat er is gebeurd, hoe lang het pesten zich al voordoet, en welke leerlingen hierbij betrokken zijn;
- Het gepeste kind informeren over de steungroepaanpak;
- Vaststellen welke leerlingen het gepeste kind zouden kunnen helpen/ steunen.

Formulier 1: Individueel gesprek met de gepeste leerling (zie bijlagen) kan als leidraad voor het gesprek dienen.

3.1. Houding tijdens het gesprek

De gepeste leerling mag praten over alles wat hij/zij denkt dat nuttig is om te vertellen. De leerkracht veroordeelt niet wat er wordt gezegd. Het gaat dus niet om het achterhalen van feitelijk 'bewijsmateriaal' van pestgedrag. Als het slachtoffer toch bewijsmateriaal inbrengt, wordt dit altijd gekaderd in termen van gevoelens. Als de leerling bijvoorbeeld zegt: "Ze praten niet tegen mij", dan vormt de leerkracht geen oordeel ("Dat is gemeen van deze leerlingen"), maar wordt er begrip getoond voor de gevoelens van de leerling: "Je voelt je dan vast alleen en rot. Klopt dat?"

3.2. Uitleg steungroepaanpak

Het is nodig om de gepeste leerling uit te leggen hoe de steungroepaanpak eruit zal zien. Hierbij is het allereerst belangrijk om het gepeste kind gerust te stellen en uit te leggen dat het de leerkracht aan de kant van het gepeste kind staat. Het kind kan bang zijn dat alles nog erger zal worden, door bijvoorbeeld negatieve of boze reacties van de pesters. Het pestslachtoffer kan denken dat deze leerlingen nog meer gaan pesten, omdat de pesters het vervelend vinden. Om deze reden moet het **niet-bestrafende aspect** van deze methode volledig duidelijk gemaakt worden aan de leerling:

"Ik ga {namen pesters} niet straffen, maar ze moeten wel hun gedrag veranderen. Ik ga hulp vragen aan andere leerlingen. Ik ga {naam pester} vragen hoe hij/zij ervoor kan zorgen dat jij je weer prettig gaat voelen in de klas."

Wijs, zo mogelijk, ook op de KiVa-regels die duidelijk maken dat wij willen dat pesten voorkomen wordt en anders stopt en dat er daarom wat aan wordt gedaan.

3.3. Samenstelling steungroep

Nadat het kind gerust is gesteld, kan verder uitgelegd worden hoe de steungroep wordt samengesteld. Er wordt duidelijk gemaakt dat van de andere leerlingen wordt verwacht dat ze werken aan het verbeteren van de omgang met elkaar. Het doel is dat het gepeste kind

zich weer beter gaat voelen in de klas. Het slachtoffer kan namen noemen van verdedigers, assistenten of versterkers. De leerkracht gebruikt deze informatie in samenspraak met het slachtoffer om de steungroep samen te stellen. De steungroep zal bestaan uit zes tot acht leerlingen. Het is belangrijk dat naast de pesters en assistenten er ook leiders of prosociale leerlingen (verdedigers) en neutrale leerlingen (buitenstaanders) in de steungroep komen. Deze worden door de leerkracht aangewezen.

***Samenstelling steungroep (6-8 personen):
Pesters; assistenten of versterkers; verdedigers; buitenstaanders***

Na het gesprek

Na het gesprek vult de leerkracht formulier 1 in. Ook worden de ouder(s)/ verzorger(s) van de gepeste leerling geïnformeerd over wat er verder gaat gebeuren.

De leerkracht zal met de steungroep een gesprek voeren hoe ze ervoor kunnen zorgen dat de gepeste leerling zich beter gaat voelen in de klas. Een week na het steungroepgesprek wordt de situatie geëvalueerd. Eerst met de gepeste leerling, vervolgens met de steungroep. In deze gesprekken wordt de situatie van het gepeste kind besproken, zodat gevraagd kan worden of de leerling zich beter is gaan voelen en het pesten is opgehouden. De gepeste leerling weet niet welke maatregel de steungroep bedacht heeft. Hij/zij moet dus echt een gedragsverandering gaan waarnemen. De gepeste leerling mag tussentijds ook altijd bij de leerkracht komen als het daar behoefte aan heeft. Zie ook het eerder vermelde stappenplan.

Stap 1: Individueel gesprek met gepeste leerling

Zeg dat je je zorgen maakt en duidelijkheid wilt scheppen over de situatie

Ik heb de indruk dat het de laatste tijd niet zo goed met jou gaat, klopt dat?

Ik krijg vante horen dat het de laatste tijd niet zo goed gaat met jou, klopt dat?

Zou je mij willen vertellen wat er speelt?

Wij willen als school dat er niet gepest wordt. Daarom wil ik graag met je praten om te kijken wat we er aan kunnen doen.

Hoe ervaart de leerling het pesten? Hoe gaat de gepeste leerling om met het pesten? Wie zijn betrokken bij het pesten? Wie kunnen steun bieden?

Wat naar voor je, hoe is het dan nu met je?

Met wie zou je graag spelen?

Zijn er ook anderen die wél aardig tegen je doen, die gewoon vriendelijk zijn en die jou misschien wel zouden kunnen helpen als je wordt gepest?

Bij welke leerlingen voel je je goed?

Wie in de klas vind je leuk?

Leg uit dat je naar oplossingen zoekt die helpen om het pesten te stoppen

We gaan de pesters niet straffen, niemand krijgt de schuld, maar ze moeten wel hun gedrag veranderen. Ik ga aan hun vragen hoe ze ervoor kunnen zorgen dat jij je weer prettig gaat voelen in de klas

Ik ga je uitleggen wat we willen doen en dan kun jij daarna zeggen wat je ervan vindt. **Ik vind het belangrijk dat jij het ermee eens bent.**

Leg uit wat de steungroepaanpak inhoudt en wie er bij betrokken is

*De steungroep is een aanpak die **kan** helpen het probleem op te lossen; ik zal uitleggen wat ik van plan ben.*

Ik ga met een groepje van ongeveer zes kinderen uit de klas praten die kunnen helpen. Ik ga met jou overleggen wie in dat groepje komt. Je hebt al twee kinderen genoemd waar je last van hebt, en twee die aardig tegen je doen. Zijn er ook kinderen die niets doen en het wel weten? **Ik ga in het groepje vragen om hulp. Ik ga vertellen dat ik niet wil dat jij jeroelt.** Jij zit daar niet bij. Vertrouw je me dat ik praat met het groepje kinderen?

Afronding: vraag het kind iets te tekenen of te schrijven waarmee het kind zijn/haar gevoelens uitdrukt. Zeg dat je deze wilt gebruiken bij de eerste steungroepbijeenkomst. Sluit af met een samenvatting van het gesprek en vraag aan de leerling of deze samenvatting klopt.

4. Steungroepbijeenkomst (stap 2)

Op basis van het gesprek met de gepeste leerling heeft de leerkracht een steungroep samengesteld. De gespreksleider van de steungroepbijeenkomst is de leerkracht. Met deze groep wordt een bijeenkomst gepland. Het pestslachtoffer zelf zit niet in deze groep. Het doel van deze steunbijeenkomst is het verbeteren van de situatie van de gepeste leerling. Voordat dit doel bereikt kan worden, zijn drie aspecten belangrijk:

- De verantwoordelijkheid voor het oplossen van pesten wordt aan de leerlingen in de steungroep gegeven;
- Het lot van de gepeste leerling wordt gezamenlijke zorg voor iedereen in de steungroep;
- De steungroep moet gezamenlijk concrete voorstellen bedenken hoe ze ervoor kunnen zorgen dat de leerling zich weer prettig voelt op school.

Vorbereiding: De leerkracht moet de leerlingen in de steungroep vertellen wanneer en waar ze worden verwacht. Dit moet zo snel mogelijk gebeuren na het gesprek met de gepeste leerling, bij voorkeur op dezelfde dag.

Er is een probleem en ik denk dat het met jouw hulp opgelost kan worden. Ik wil je graag daar (plaats) en dan (tijdstip) zien.

De leerkracht maak het doel van het gesprek duidelijk aan de leerlingen. Nadat de leerkracht heeft uitgelegd waarom de groep bijeen zit, kunnen de leerlingen er wat ongemakkelijk of verdrietig bijzitten. Misschien zijn ze geschrokken, wisten ze niet dat het zo erg was of voelen ze zich schuldig. Het is belangrijk dat de gespreksleider duidelijk maakt dat er geen schuldigen worden aangewezen: "Jullie zitten hier niet vanwege iets wat jullie hebben misdaan". De leerkracht maakt duidelijk dat de groep bijeen is om te helpen: "Ik heb jullie gevraagd om te komen, omdat ik denk dat jullie mij kunnen helpen". Daar is een reden voor: "Jullie kunnen {naam leerling} helpen. Hij/zij gaat niet meer met plezier naar school. Daar kunnen we samen wat aan doen". De leerkracht draagt hiermee de verantwoordelijkheid voor het welzijn van de leerling over aan de steungroep. Om de gevoelens van de gepeste leerling te duiden kan de leerkracht gebruik maken van de brief of tekening die door de gepeste leerling is gemaakt.

Nadat het doel van de steungroepbijeenkomst duidelijk is, moet het lot van het gepeste kind een gezamenlijke zorg worden. Hierbij is het belangrijk om empathie bij de steungroepleden op te wekken: "Ben jij weleens verdrietig?" Doordat het lot van het slachtoffer als gezamenlijke zorg beschouwd wordt, zullen de leerlingen meer bereid zijn om te helpen. Vervolgens krijgt de groep de verantwoordelijkheid om met ideeën en oplossingen te komen zodat de gepeste leerling zich beter gaat voelen. Ieder kind wordt om de beurt gevraagd wat hij/zij kan doen om de situatie van de gepeste leerling te verbeteren. De prosociale leerlingen krijgen hierbij als eerste de beurt. De leerlingen moeten voorstellen doen in de ik-vorm. Ze gebruiken dus ik-taal: "Ik ga hem moppen vertellen in de pauze". De leerkracht complimenteert ieder voorstel: "Leuk, goed idee". Als leerlingen minder concrete

voorstellen doen: “Ik ga aardiger doen”, dan kan de leerkracht vragen stellen om het plan concreter te maken: “Hoe ga je dat precies doen?”

De leerkracht schrijft de gemaakte afspraken op **Formulier 2: Steungroep-bijeenkomst** (zie bijlagen). Belangrijk is dat de leerkracht duidelijk maakt dat de gemaakte afspraken het plan zijn van de groep. De leerkracht spreekt bewondering uit voor het plan: “Jullie hebben hele goede ideeën. Dit kan echt helpen”. De leerkracht kan de leerlingen erop wijzen dat het plan niet in één keer hoeft te werken, omdat de gepeste leerling het misschien nog niet vertrouwt en moet wennen aan het nieuwe gedrag van de steungroepleden. Het is belangrijk dat de leerlingen zich daardoor niet laten ontmoedigen: “Misschien vertrouwt {naam leerling} het dan nog niet helemaal. Dan is het goed dat je het weer opnieuw probeert. Hij/zij gaat zich uiteindelijk wel beter voelen”. Bij de afronding van de steungroepbijeenkomst vertelt de leerkracht dat ze in de vervolgspraak – over één week – kijken wat hen allemaal is gelukt. De leerkracht houdt ondertussen de situatie in de gaten, maar mag alleen ingrijpen als het pesten doorgaat. Het is belangrijk dat de leerkracht de verantwoordelijkheid bij de steungroep laat. Sluit dus niet af met: “wij spreken af dat ...”, want dan blijft de verantwoordelijkheid bij de leerkracht.

Het is belangrijk dat de leerkracht de gemaakte afspraken ook doorneemt met het team. Daarbij is het wel belangrijk dat de leerkracht niet actief ingrijpt, omdat de verantwoordelijkheid dan weer wordt teruggenomen van de leerlingen.

4.1. Gesprek in de klas (optioneel)

In sommige klassen kan het ook mogelijk zijn om de steungroepaanpak toe te lichten in de klas. Het hangt van de ernst van de situatie en de sfeer in de klas af of dit mogelijk is. Het heeft de voorkeur om de steungroepaanpak wel toe te lichten in de klas, zodat alle leerlingen de kans krijgen om mee te doen met het verbeteren van de sfeer. De leerkracht moet de toelichting dan goed voorbereiden; spreek van te voren duidelijk af wat wordt besproken in de klas.

De leerkracht informeert de groep hoe de situatie verbeterd kan worden en welke leerlingen daarbij een belangrijke rol gaan spelen. Als groep gebruik je hiervoor de KiVa-regels. Om dat te bereiken voor iedereen.

Als groep is afgesproken dat we willen dat het gepeste kind zich lekkerder in zijn/haar vel voelt en dat hij/zij met plezier naar school gaat. Om dat te bereiken hebben we een steungroep van leerlingen gevraagd die er extra aan gaat werken om de situatie te verbeteren.

Wijs hier zo mogelijk op de in de les behandelde afspraken.

De leerkracht vertelt dit vanuit een positieve houding, waarbij de verwachting wordt uitgesproken dat dit gaat lukken omdat iedereen daarvoor verantwoordelijkheid neemt en daaraan bijdraagt. leerlingen die niet in de steungroep zitten, kunnen daar ook zeker bij helpen en het positieve gedrag ondersteunen (complimenten maken).

Stap 2: Steungroepbijeenkomst

Leg de situatie uit. Beschuldig niemand. Maak duidelijk dat niemand straf krijgt of in de problemen komt, maar dat iedereen kan meehelpen het probleem op te lossen.

Ik heb een probleem en **ik heb jullie hulp nodig**. Jullie moeten weten dat niemand van jullie in de problemen komt of straf krijgt. Het gaat over {naam leerling}, die zich niet fijn voelt op school. **Niemand op deze school zou zich ongelukkig mogen voelen.**

Ik heb vanmorgen tegen {naam leerling} gezegd dat ik mij zorgen maak en {naam leerling} heeft verteld dat hij/zij zich erg alleen voelt. Hij/zij heeft wat opgeschreven (of getekend) en dat wil ik jullie vertellen (laten zien).

Was jij weleens ongelukkig?

Jullie zijn gekozen omdat ieder van jullie ons goed kan helpen.
Je doet er misschien niet aan mee, maar misschien heb je wel een idee wat wel kan helpen?

Deel de verantwoordelijkheid en spreek vertrouwen uit.

Als jullie allemaal iets doen, ook al is het maar iets kleins, dan zal er voor hem/haar al veel veranderen. **Jullie kunnen meehelpen** dat {naam leerling} het weer leuker vindt op school.

Ik ga jullie allemaal om de beurt naar ideeën vragen om er iets aan te doen. **Niemand krijgt de schuld**, maar iedereen is verantwoordelijk.

Inventariseer ideeën van ieder groepslid. Laat de kinderen ik-taal gebruiken. Laat ideeën zoveel mogelijk concreet verwoorden.

Denk eens na over wat jij kunt doen. Is er iets wat jij zou kunnen doen?

Je zegt dat je het moeilijk vindt om {naam leerling} te helpen. Wil je me vertellen wat er moeilijk is?

Je wilt aardiger doen tegen {naam leerling}. Kun je vertellen hoe je dat wilt gaan doen?

Je zegt "we zullen {naam leerling} niet meer uitschelden". Kun je deze zin nog eens zeggen, maar dan in 'ik-taal' (dus met ik beginnen)?

Draag de verantwoordelijkheid over aan de steungroep

Nu is het aan jullie. Ieder van jullie kan meehelpen en er voor zorgen dat {naam leerling} zich beter gaat voelen. Ik vertrouw jullie. Ik zie jullie volgende week weer en zal dan vragen hoe het is geweest.

In de loop van deze week ga ik jullie hier niet over aanspreken, maar jullie mogen mij hierover wel aanspreken als je dat nodig vindt. Ik ga ook praten met {naam leerling} om te vragen hoe het voor hem/haar is geweest en of er wat is veranderd.

5. Evaluatiegesprek met de gepeste leerling (stap 3)

Ongeveer een week na de steungroepbijeenkomst is er een evaluatiegesprek met de gepeste leerling. Het doel van het evaluatiegesprek is om inzicht te krijgen in hoe de leerling zich nu voelt. De leerkracht vraagt de gepeste leerling wat er precies is veranderd. Er wordt ook besproken of er nog meer gedaan kan worden om de situatie zo te houden of verder te verbeteren. Deze evaluatie dient onder meer als input voor het evaluatiegesprek met de steungroepleden. Als uit de steungroepbijeenkomst punten naar voren zijn gekomen waaraan de gepeste leerling zelf kan werken, worden deze besproken in het evaluatiegesprek. Dit zou bijvoorbeeld kunnen zijn wanneer de gepeste leerling provoceert of agressief gedrag vertoont. De leerkracht kan dan samen met de leerling bespreken hoe hij/zij zich anders kan opstellen. Desondanks moet in gedachten worden gehouden dat pesten nergens door gerechtvaardigd wordt. Na afloop van het evaluatiegesprek vult de leerkracht **Formulier 3: Evaluatiegesprek met de gepeste leerling** (zie bijlagen) in.

Als het pesten zich heeft voortgezet, en de situatie dus nauwelijks of niet is veranderd, dan kan een tweede steungroepbijeenkomst gehouden worden. Als daardoor de situatie nog steeds niet veranderd doordat sommige leerlingen stelselmatig blijven doorgaan met vervelend gedrag, dan kan ook voor een herstelaanpak worden gekozen. De uitkomst van het evaluatiegesprek met de gepeste leerling bepaalt over overgegaan moet worden op de herstelaanpak. Zie de schematische weergave:

Stap 3: Evaluatiegesprek met de gepeste leerling

Vraag de leerling of de situatie is veranderd.

Hoe is deze week geweest?
Hoe gaat het nu?

Wat is er veranderd en hoe voelt dat
voor jou?

Bespreek wat er nog meer nodig is om de situatie te verbeteren

Dat is fijn dat jij je beter voelt op school,
dat was de bedoeling. Ik ga straks met de
andere leerlingen praten. Is er nog iets wat
ik kan zeggen of doen?

Is er nog iets wat er volgens jou
moet veranderen?

Geef aan dat je de situatie zal blijven volgen

We willen graag dat het zo blijft. Als het
weer gebeurd moet je dat zeggen, en dan
gaan we het samen oplossen

Laten we over een week weer
afspreken om te kijken hoe het
dan gaat.

6. Evaluatiegesprek met de steungroep (stap 4)

Het evaluatiegesprek met de steungroep heeft twee doelen:

- Evalueren of de situatie van de gepeste leerling is verbeterd;
- Vaststellen of er nog meer gedaan kan worden om de situatie verder te verbeteren.

Allereerst moet de leerkracht bepalen of de evaluatie kan plaatsvinden in de steungroep. Als de leerkracht merkt dat er veel weerstand is om de gepeste leerling te helpen, dan is het verstandig om individuele voorgesprekken te houden. In het voorgesprek kunnen leerlingen met weerstand hun mening kwijt, maar kan de leerkracht ook duidelijk benadrukken dat van elk kind verwacht wordt dat het helpt met het verbeteren van de situatie. Daarnaast kan de leerkracht zeggen dat het kind moet stoppen met het vertonen van vervelend gedrag. Door leerlingen met weerstand in het voorgesprek de ruimte te bieden, kunnen zij een meer positieve en constructieve rol innemen bij het evaluatiegesprek met de groep.

In het evaluatiegesprek met de steungroep wordt besproken of het welzijn van de leerling voor wie de steungroep is gevormd, is verbeterd. De leerkracht informeert bij de steungroepleden of de situatie is verbeterd, bijvoorbeeld: “Vorige week hebben wij gepraat over {naam leerling} die niet met plezier naar school gaat. Hoe gaat het volgens jullie nu met {naam leerling}?” het is hierbij niet de bedoeling dat de leerkracht gaat ‘overhoren’ of de steungroepleden zich aan de gemaakte afspraken houden: “Je zou moppen gaan vertellen, is dat gelukt?” De gespreksleider kan wel vragen: “Wat heb je gedaan om te helpen?”

Het is belangrijk dat de leerkracht de leerlingen prijst voor de geleverde inspanningen: “Knap dat je hem met rust laat.” Daarnaast is het belangrijk dat de leerlingen uit de steungroep hun positieve gedrag voortzetten in de toekomst. De leerkracht kan de leerlingen hierbij aanmoedigen: “Fijn dat het gelukt is en dat je hiermee verder gaat. Zo heeft iedereen het beter naar de zin op school”.

Als uit het evaluatiegesprek met de gepeste leerling en/of het evaluatiegesprek met de steungroep blijkt dat de situatie van de gepeste leerling nog niet voldoende is verbeterd, dan moet er gevraagd worden hoe dit wel zou kunnen. Dit kan leiden tot nieuwe concrete ideeën om de situatie van de gepeste leerling te verbeteren. In dit geval moet over één week een tweede evaluatiegesprek met de steungroep gehouden worden om te kijken of de situatie is verbeterd.

Na afloop van het evaluatiegesprek vult de leerkracht **Formulier 4: Evaluatiegesprek met de steungroep** (zie bijlagen) in.

Stap 4: Evaluatiegesprek met de steungroep

Vraag wat de leerlingen hebben gedaan om de situatie te verbeteren.

Het is nu een week geleden dat we voor het laatst bij elkaar zijn gekomen. **Wat heb jij gedaan** om het voor {naam gepeste leerling} plezieriger op school te maken?

Hoe deed je dat?

Kan je ook merken dat het beter gaat? Hoe?

Wat heb je gedaan?
Hoe was dat voor {naam gepeste leerling}?
Hoe was dat voor jou?

Spreek waardering uit voor iedere poging om het beter te maken voor de gepeste leerling.

Heel goed dat je dat gedaan hebt! Dat was vast leuk voor {naam gepeste leerling}.

Fijn dat je dat hebt gedaan

Vertel hoe de gepeste leerling de afgelopen week heeft ervaren. Geef aan dat leerlingen de afspraken moeten voortzetten

{Naam gepeste leerling} vertelde aan mij dat hij met veel meer plezier naar school is gegaan. Jullie ideeën hebben goed geholpen.

Dit betekent dat we ons aan de gemaakte afspraken moeten houden, zodat {naam gepeste leerling} met plezier naar school komt.

Inventariseer (eventueel) nieuwe ideeën om de situatie te verbeteren.

Hebben jullie nog meer ideeën om het voor {naam leerlingen} fijner te maken op school?

7. Herstelaanpak: Individuele gesprekken met kinderen die blijven pesten (extra stap)

Als er leerlingen zijn die ondanks de gemaakte afspraken toch doorgaan met pesten en die niet ontvankelijk zijn voor de steungroepaanpak, wordt er voor die leerlingen een specifieke aanpak ingezet: de **herstelaanpak**. Kenmerkend voor de herstelaanpak is dat het de leerkracht een deel van de verantwoordelijkheid terugneemt en samen met de pesters een plan van aanpak gaat maken om het pesten te laten stoppen. Dit wordt gedaan door het opstellen van een herstelplan. Dit herstelplan wordt ondertekend door de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling en de leerling zelf.

Let op! De herstelaanpak is een laatste stap om het pesten te laten stoppen. De herstelaanpak wordt alleen gebruikt in die uitzonderlijke situaties dat de steungroepaanpak niet werkt. Als de steungroepaanpak niet heeft gewerkt, is het belangrijk om uit te zoeken waarom deze niet tot de gewenste uitkomsten heeft geleid. Is de steungroepaanpak wel goed uitgevoerd? Leidt een extra ronde van de steungroepaanpak tot succesvolle resultaten? Is het mogelijk om met een nieuwe samenstelling van de steungroep het pesten wel te laten stoppen? Alleen als het echt niet mogelijk is om het pesten met (een deel van de groep) op te lossen, dan wordt gekozen voor de herstelaanpak door de verantwoordelijkheid terug te nemen van de leerlingen.

Bij de herstelaanpak stellen we vragen over wat er precies is gebeurd, wie daar schade van hebben ondervonden, en wat er moet gebeuren om de schade te herstellen.

Bij de herstelaanpak wordt dit vormgegeven in een concreet plan. Het is daarmee een meer dwingende manier om toch op een oplossingsgerichte wijze te handelen, zodat de leerlingen onder begeleiding van een volwassene hun gedrag kunnen verbeteren.

In individuele gesprekken met de pestende leerlingen wordt duidelijk gemaakt dat de leerkracht op de hoogte is van het pesten en dat dit onmiddellijk moet stoppen. De school tolereert niet dat er wordt gepest. De leerlingen moeten zich houden aan de schoolregels. Als het mogelijk is, worden alle individuele gesprekken tijdens één lesuur gevoerd, zodat de leerlingen tussentijds niet met elkaar kunnen praten. Als leerlingen met elkaar praten, kunnen ze zich voorbereiden op het gesprek en mogelijk een defensieve houding aannemen tijdens het gesprek. Een defensieve houding bemoeilijkt het gesprek en is daarom niet gewenst. Door het gesprek met twee teamleden (waaronder de leerkracht) te voeren is het gemakkelijker om te vermijden dat het gesprek afdwaalt van de doelstellingen. Zo is het tijdens het gesprek niet de bedoeling om in te gaan op verdedigende opmerkingen: "Hij is zelf irritant." Het is de taak van het team/de leerkracht om duidelijk en bondig te zijn: pesten wordt niet getolereerd.

Dit betekent dat pestende leerlingen hun gedrag moeten gaan veranderen. Dit wordt beschreven in een herstelplan. In een herstelplan beschrijven de leerlingen kort wat zijzelf hebben gedaan, en gaan daarna in op wat zij gaan doen om ervoor te zorgen dat de sfeer in de groep beter wordt. Het teamlid helpt en ondersteunt bij de herstelaanpak. Zo krijgen de pestende leerlingen de gelegenheid te reflecteren op het vertoonde gedrag en (proberen) te herstellen wat er is gebeurd door nieuw, positief gedrag te laten zien. Ook zullen pesters

excuus maken voor eventuele aangebrachte 'schade'. De leerkracht vult tijdens het gesprek het **Extra formulier: Individuele gesprekken met kinderen die meedoen met pesten** (zie bijlagen) in.

7.1 Herstelaanpakvragen

*Deze vragen kun je stellen aan het kind dat schade heeft ondervonden
(het gepeste kind)*

Deze vragen kun je stellen aan het kind dat door zijn gedrag schade heeft toegebracht aan een ander (de pester)

Wat is er precies gebeurd?	Wat is er precies gebeurd?
Wat dacht je toen het gebeurde?	Wat dacht je toen het gebeurde?
	Zag je wat er toen gebeurde bij de ander?
Hoe denk je er nu over?	Hoe denk je er nu over?
Wat zou jij nu kunnen doen?	Wat was eigenlijk je bedoeling?
Wat is het ergste voor jou?	Wie heeft er schade of last ondervonden door wat je deed? Op wie heeft jouw gedrag invloed gehad? Op wat voor manier?
Wat zou jij de volgende keer (anders) doen, zou je anders willen reageren?	Wat zou jij anders willen doen? (zonder de bedoeling uit het oog te verliezen). Welke voordelen levert dat op, als je het anders gaat aanpakken?
Wat zou er nu moeten gebeuren om het op te lossen?	Wat moet er gebeuren/zou jij kunnen doen om het te herstellen? Hoe zou je deze situatie nu willen oplossen? (bedenk samen een concrete actie die herstellend is.
Vervolgens wordt op basis van dit gesprek een plan geschreven door de betreffende leerling. Maak duidelijk dat je denkt dat het plan goede kans van slagen heeft en dat je de uitvoering nauwlettend zult volgen. Maak een afspraak voor het inleveren van het plan. Maak een afspraak voor de evaluatie (één week).	

Pesters kunnen ook voorstellen dat anderen uit de groep ze helpen om het gedrag te veranderen. Juist ook assistenten en versterkers kunnen hier een belangrijke rol bij spelen.

De ouder(s)/verzorger(s) van zowel het gepeste kind als van de pesters worden op de hoogte gesteld van het gemaakte plan en ondertekenen dit. Eén week na de individuele gesprekken met de leerlingen die mee hebben gedaan aan het pesten volgt ook een evaluatie met de gepeste leerling. Als blijkt dat leerlingen zich niet aan het plan houden, worden de ouder(s)/verzorger(s) op school uitgenodigd en wordt besproken welke maatregelen nu toegepast moeten worden. Het pestende kind heeft dan laten zien zich niet aan de basisafspraken te houden en er ook onvoldoende aan werkt om dit wel te kunnen. Op dit moment wordt ook de directie bij het gesprek uitgenodigd om vervolgstappen af te spreken. Zij kunnen op dat moment inschatten welke volgende stap wenselijk en/of mogelijk is.

Bijlage 1: Stappenplan voor gerichte maatregelen

Stappenplan voor gerichte maatregelen:

Bijlage 2: Screeningsformulier

Screeningsformulier

1. Wat is de datum waarop melding is gemaakt van het pesten? Datum: _____ 20__

2. Aan wie is het pesten het eerste gemeld? Naam: _____

3. Degene die melding maakte van het pesten was:

- ☐ de gepeste leerling zelf
- ☐ een vriendje van de gepeste leerling; naam _____
- ☐ de ouder(s)/verzorger(s) van de gepeste leerling;
naam _____
- ☐ een leerkracht; naam _____
- ☐ iemand anders; relatie _____

4. Wat is de naam van de gepeste leerling?

Naam _____ Groep _____

5. Op welke manier is er gepest? Beschrijf de situatie(s) met behulp van concrete voorbeelden.

6. Hoe vaak is de leerling de afgelopen maand gepest? _____

7. Wanneer is de leerling voor het laatst gepest? _____

8. Hoe lang wordt de leerling al gepest? _____

9. Wie zijn de leerlingen die betrokken zijn bij het pesten?

Naam _____	Naam _____
Naam _____	Naam _____
Naam _____	Naam _____

10. Op grond van de verzamelde informatie is er sprake van:

- ☐ een ruzie tussen leerlingen
- ☐ een op zichzelf staand conflict
- ☐ een belediging naar aanleiding van een misverstand
- ☐ plagen
- ☐ pesten

Alleen wanneer er sprake is van pesten wordt de situatie doorgegeven aan de leerkracht. De leerkracht gaan actief aan de slag om samen tot een oplossing te komen.

Formulier 1: Individueel gesprek met de gepeste leerling 1/3

Wordt ingevuld door de leerkracht.

Aandachtspunten:

- Het gepeste kind mag alles vertellen wat hij/zij denkt dat nuttig is;
- Vorm geen oordeel ("Dat is gemeen van die leerlingen"), maar toon begrip en inlevingsvermogen ("Je voelt je dan vast rot");
- Informeer de leerling over de steungroepaanpak. Stel de leerling gerust: "Ik doe niets zonder jou hiervan op de hoogte te brengen".

Na afloop van het gesprek:

- Informeer de ouder(s)/verzorger(s) en de vaste leerkrachten over het pesten en de steungroepaanpak

Specifieke gegevens over het pesten:

1. Wat is de datum van het individuele gesprek met de gepeste leerling?

Datum: _____ 20____

2. Wat is de naam van de gepeste leerling?

Naam: _____ Groep _____

3. Wie behandelt de situatie?

Naam: _____

4. Wanneer is de leerkracht op de hoogte gesteld van het pesten? Datum: _____ 20____

Specifieke gegevens over het pesten:

5. Op welke manier is er gepest? Kruis de vormen van pesten aan die door de leerling worden genoemd (het is niet nodig alle vormen afzonderlijk door te nemen met de leerling). De leerling:

Verbaal

- ☐ is uitgescholden, belachelijk gemaakt of beledigd.
- ☐ is bedreigd, of gedwongen iets tegen de eigen zin te doen.

Fysiek, materieel

- ☐ is geslagen, geschopt of geduwd.
- ☐ spullen of geld zijn afgepakt of kapot gemaakt.

Relationeel

- ☐ is genegeerd of door anderen buitengesloten.
- ☐ heeft met leugens of roddels die door anderen zijn verspreid te maken gehad.

Formulier 1: Individueel gesprek met de gepeste leerling 2/3

Wordt ingevuld door de leerkracht.

Digitaal

- ☐ heeft gemene of beledigende berichten, telefoontjes of afbeeldingen op het *mobieltje* ontvangen.
- ☐ heeft via de *computer* gemene of beledigende berichten of afbeeldingen ontvangen.

Anders

- ☐ heeft met scheldwoorden, opmerkingen of gebaren te maken gekregen die betrekking hebben op ras, huidskleur, religie of seksuele oriëntatie.
- ☐ heeft met opmerkingen, gebaren of handelingen van seksuele aard te maken gekregen.
- ☐ wordt op een andere manier gepest. Hoe?

6. Hoe vaak is de leerling de afgelopen maand gepest? Kruis het juiste alternatief aan.

- ☐ Helemaal niet
- ☐ Eén of twee keer
- ☐ Drie keer of vaker
- ☐ Ongeveer één keer per week
- ☐ Meerdere keren per week

7. Wanneer is de leerling voor het laatst gepest?

Datum: _____ 20__

8. Hoe lang duurde het pesten? Kruis aan wat de situatie het beste beschrijft.

- ☐ Een paar weken
- ☐ Een paar maanden
- ☐ 2-6 maanden
- ☐ 6-12 maanden
- ☐ _____ jaar

9. Wat zijn de namen van de leerlingen die betrokken zijn bij het pesten?

Naam _____	Groep _____
Naam _____	Groep _____
Naam _____	Groep _____
Naam _____	Groep _____

Formulier 1: Individueel gesprek met de gepeste leerling 3/3

Wordt ingevuld door de leerkracht.

10. Leerlingen die de gepeste leerling mogelijk kunnen bijstaan (naam, groep)

Naam _____	Groep _____
Naam _____	Groep _____
Naam _____	Groep _____
Naam _____	Groep _____

Overige informatie/opmerkingen

Gemaakte afspraken/informereren ouder(s) en/of verzorger(s) en leerkracht:

11. Op welke datum is de vaste leerkracht van de groep op de hoogte gebracht?

Datum: _____ 20____

Gemaakte afspraken/overige informatie/opmerkingen

12. Op welke datum zijn de ouder(s)/verzorger(s) van het gepeste kind geïnformeerd over het pesten en de steungroepbijeenkomst?

Datum: _____ 20____

Gemaakte afspraken/overige informatie/opmerkingen

13. Op welke datum gaat de leerkracht de steungroepbijeenkomst houden?

Datum: _____ 20____

Gemaakte afspraken/ overige informatie/ opmerkingen

Formulier 2: Steungroep bijeenkomst

Formulier 2: Steungroep bijeenkomst 1/2

Wordt ingevuld door de leerkracht.

Vorbereiding:

- Een geschikt moment bepalen voor de bespreking;
- Kies/creër een rustige ruimte voor het gesprek;
- Kies een opstelling waarbij de pesters niet tegenover elkaar zitten (bepaal de opstelling zelf);
- Alle leerlingen van de steungroep moeten aanwezig zijn.

Aandachtspunten:

- Het moet stoppen;
- Veroordeel niet: niemand krijgt de schuld;
- Maak duidelijk hoe het gepeste kind zich voelt: creër empathie (zie regel: *we houden er rekening mee dat pesten heel lang pijn doet*);
- Geef aan dat iedereen kan helpen: **draag verantwoordelijkheid over aan de steungroep** ;
- Laat de leerlingen 'ik-taal' gebruiken;
- Laat leerlingen expliciet benoemen wat ze gaan doen om te helpen;
- Begin bij de pro sociale leerlingen;
- Complimenteer ieder voorstel;
- De gespreksleider noteert alle afspraken op dit formulier.

Afspraken per leerling:

Leerling _____ Groep _____

Vastgesteld/ afgesproken tijdens het gesprek

Leerling _____ Groep _____

Vastgesteld/ afgesproken tijdens het gesprek

Formulier 2: Steungroep bijeenkomst 2/2

Wordt ingevuld door de leerkracht.

Leerling _____ Groep _____

Vastgesteld/afgesproken tijdens het gesprek

Leerling _____ Groep _____

Vastgesteld/afgesproken tijdens het gesprek

Leerling _____ Groep _____

Vastgesteld/afgesproken tijdens het gesprek

Leerling _____ Groep _____

Vastgesteld/afgesproken tijdens het gesprek

Leerling _____ Groep _____

Vastgesteld/afgesproken tijdens het gesprek

Leerling _____ Groep _____

Vastgesteld/afgesproken tijdens het gesprek

Formulier 3: Evaluatiegesprek met de gepeste leerling

Formulier 3: Evaluatiegesprek met de gepeste leerling

Wordt ingevuld door de leerkracht.

Aandachtspunten:

- Achterhaal of het pesten is gestopt, afgenomen, hetzelfde is gebleven of toegenomen;
- Elke verbetering, hoe klein ook, is een stap in de goede richting;
- Bespreek de gevoelens en verwachtingen van de leerling.
Om het gesprek minder beladen te maken kan het ook besproken worden tijdens een korte wandeling;
- Vraag de leerling wat er nog kan verbeteren als het pesten niet volledig is gestopt;
- Bespreek ook wat de leerling zelf kan doen om de situatie te verbeteren;
- Complimenteer voor elk succes!
- Organiseer een tweede steungroepbijeenkomst of ga verder met de herstelaanpak als het pesten zich hardnekkig voortzet, of is toegenomen.

Na afloop van het gesprek:

- Stel de ouder(s) en/of verzorger(s) van de gepeste leerling op de hoogte van de voortgang.

1. Wat is de datum van het evaluatiegesprek met de gepeste leerling?

Datum: _____ 20____

2. Is het pesten volgens de leerling gestopt, afgenomen, hetzelfde gebleven of toegenomen?

- ☐ Gestopt
- ☐ Afgenomen
- ☐ Hetzelfde gebleven
- ☐ Toegenomen

Aantekeningen: beschrijf met concrete voorbeelden hoe de situatie wel of niet is verbeterd.

Formulier 4: Evaluatiegesprek met de steungroep

Formulier 4: Evaluatiegesprek met de steungroep

Wordt ingevuld door de leerkracht.

Aandachtspunten:

- Achterhaal hoe de groep de situatie nu beoordeelt. Is de situatie verbeterd?
- Wees nieuwsgierig en niet veroordelend;
- Complimenteer de groepsleden met alle hulp die ze hebben geboden;
- Overhoor de leerlingen niet, maar vraag wat ze hebben gedaan om de situatie te verbeteren;
- Als de situatie niet voldoende verbeterd is, dan moet er gevraagd worden wat er alsnog gedaan kan worden om deze te verbeteren.

1. Wat is de datum van het evaluatiegesprek met de steungroep?

Datum: _____ 20__

2. Is de gepeste leerling bij het gesprek aanwezig?

☐ Nee

☐ Ja

Gemeenschappelijk beoordeling van de situatie

Mogelijke vervolgmaatregelen

Aantekeningen

Extra formulier: Individuele gesprekken met leerlingen die meedoen met pesten

Extra formulier: Individuele gesprekken met leerlingen die meedoen met pesten

Wordt ingevuld door de leerkracht.

Vorbereiding:

- Als er meerdere pesters zijn, zorg er dan voor dat de individuele gesprekken op dezelfde dag plaats vinden (achter elkaar), zodat de gesprekken als een verrassing komen;
- Het is verstandig dit gesprek met twee leerkrachten te voeren, zodat niet van de doelstellingen wordt afgeweken.

Aandachtspunten:

- Geef een duidelijke boodschap: pesten wordt op deze school niet getolereerd;
- Pesters moeten hun gedrag veranderen en oplossingen bedenken hoe ze dit gaan doen. Het team kan hierbij helpen;
- Uitkomsten van dit gesprek worden door de leerling beschreven in het zogenoemde herstelplan. Ouder(s)/verzorger(s) ondertekenen dit herstelplan;
- Geef aan dat het niet nakomen van afspraken gevolgen zal hebben.

Na afloop van het gesprek:

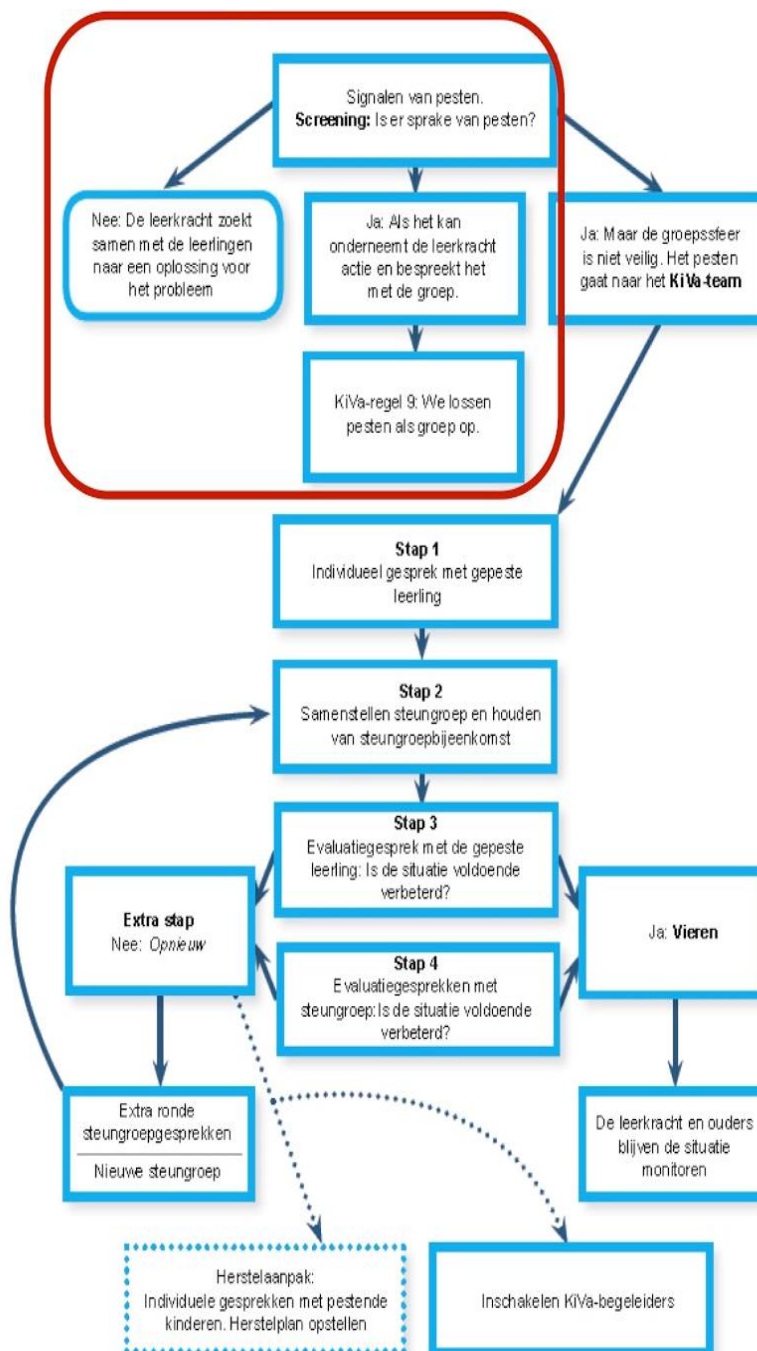
- Stel ouders/verzorgers van de leerlingen die meedoen met het pesten op de hoogte;
- Informeer de ouder(s) en/of verzorger(s) van de gepeste leerling over de uitkomsten van het gesprek.

Afspraken per leerling:

Leerling _____ Groep _____
Vastgesteld/afgesproken tijdens het gesprek

Leerling _____ Groep _____
Vastgesteld/afgesproken tijdens het gesprek

Leerling _____ Groep _____
Vastgesteld/afgesproken tijdens het gesprek

Ondertekening van het pestprotocol

Zoals eerder geschreven heeft dit pestprotocol tot doel dat alle leerlingen zich in hun basisschoolperiode veilig mogen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

We hopen door middel van dit protocol dat regels en afspraken zichtbaar zijn geworden voor de leerlingen en de volwassenen, zodat ze, als er zich ongewenste situaties hebben voorgedaan, elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen hopen wij dat wij alle leerlingen in de gelegenheid stellen om met veel plezier naar school te gaan!

Zoals gezegd onderschrijven directie, leerkrachten en ouders uit de medezeggenschapsraad gezamenlijk dit pestprotocol.

Beleidsherziening

Dit beleid wordt uiterlijk twee jaar naar vaststelling geëvalueerd.

Aldus vastgesteld beleid

Aldus vastgesteld door de directie d.d. 01-01-2023

.....

Marion Wesselink
Directeur RKBS St. Theresia